

MONITOR KOREAŃSKI

MAJ 2018

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Jatczak.

MONITOR KOREAŃSKI

MAJ 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 maja: prezydent Turcji został zaproszony przez Błękitny Dom. Prezydent Turcji Recep Tayyip Erdogan spotkał się z Moon Jae-inem w Seulu. Przywódcy obu państw zgodzili się zwiększyć współpracę na płaszczyźnie handlu, przemysłu zbrojeniowego oraz energetyki. Była to pierwsza wizyta prezydenta Turcji w Korei Południowej od 2012 roku, kiedy oba państwa podpisały umowę o strategicznym partnerstwie. Podczas koreańsko-tureckiego szczytu rozmawiano także na temat możliwości rozwoju współpracy w ramach nieformalnego stowarzyszenia MIKTA, które zostało utworzone w 2013 roku przez ministrów spraw zagranicznych Meksyku, Indonezji, Korei Południowej, Turcji i Australii. Erdogan i Moon zgodzili się, że należy przekształcić MIKTA w forum przywódców tych państw. Ponadto dyskutowano na temat zwiększenia dwustronnej współpracy w zakresie sektora usług i inwestycji w ramach koreańsko-tureckiego porozumienia o wolnym handlu. Oba państwa planują także współpracować na płaszczyźnie kultury, czemu ma służyć otwarcie pierwszego tureckiego centrum kulturowego w Seulu.

6-8 maja: przewodniczący opozycyjnego klubu parlamentarnego rozpoczął strajk głodowy. Przewodniczący klubu parlamentarnego Partii Wolność Korei (LKP) Kim Sung-tae zorganizował strajk głodowy w

Szczyt Trump – Kim stanął pod znakiem zapytania

Prezydent Moon Jae-in odegrał rolę mediatora między Pjongjangiem i Waszyngtonem, dzięki czemu wznowiono przygotowania do szczytu.

Zgromadzeniu Narodowym, wzywając do zbadania udziału polityka Demokratycznej Partii Korei w skandalu związanego z fałszowaniem opinii w Internecie przez niezależną komisję. 6 maja Kim Sung-tae został zaatakowany na korytarzu w budynku Zgromadzenia Narodowego przez mężczyznę, który żądał ratyfikacji przez LKP Deklaracji Panmundżom. Napastnik został od razu aresztowany i toczy się wobec niego postępowanie policyjne. Opozycja nazwała zdarzenie „terrorystycznym atakiem przeciwko demokracji”. Po wizycie w szpitalu Kim kontynuował strajk. Partia Wolność Korei znalazła się w ogniu krytyki zarówno ze względu na strajk głodowy przewodniczącego klubu, jak i blokowanie sesji parlamentarnych. Z powodu bojkotu posiedzeń przez opozycję parlament nie był w stanie uchwalić żadnych ustaw w pierwszej połowie maja.

7 maja: rozmowy wojskowe na linii Seul-Pekin zostały wznowione. Korea Południowa i Chiny wznowiły dialog w sprawie polityki obronnej, w pierwszej kolejności omawiając stanowiska obu państw wobec niedawnego szczytu międzykoreańskiego. W rozmowach uczestniczył szef Biura Polityki Obrony Narodowej Yeo Seol-joo oraz przewodniczący jednostki ds. międzynarodowej współpracy wojskowej w chińskim Ministerstwie Obrony Hu Changming. Dialog na temat polityki obronnej na ministerialnym szczeblu pomiędzy Chinami i Koreą Południową został zawieszony w 2016 roku w następstwie konfliktu politycznego wokół decyzji Seulu o rozmieszczeniu systemu antyrakietowego THAAD. Wznowiony dialog ma dotyczyć przede wszystkim kwestii związanych z bezpieczeństwem na Półwyspie Koreańskim oraz wzmocnić wzajemne zaufanie i dwustronną współpracę w sektorze obronności w szerokim zakresie (np.: wymiana personelu).

8 maja: komisja praw człowieka stanęła w obronie osób niepełnosprawnych intelektualnie. Państwowa Komisja Praw Człowieka (NHRCK) złożyła wniosek do Biura Prezesa Rady Ministrów o zniesienie obecnych 27 wytycznych, które ograniczają dostęp osobom niepełnosprawnym intelektualnie do otrzymania licencji zawodowych. Rząd został również wezwany do wypracowania ogólnopaństwowego projektu, który poprawi sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Według NHRCK ograniczanie możliwości otrzymania licencji przez niepełnosprawnych stanowi jawne naruszenie Konstytucji oraz amerykańskiej Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, które gwarantują równe prawa i swobodę wyboru zawodu. Obecnie osoby niepełnosprawne intelektualnie są wykluczone m.in. z pracy w usługach społecznych.

9 maja: w Tokio miał miejsce trójstronny szczyt Moon – Abe - Li. Premierzy Chin Li Keqiang i Japonii Abe Shizno oraz prezydent Moon Jae-in spotkali się w Tokio, aby omówić współpracę regionalną. W kwestii Korei Północnej, wszystkie strony zgodziły się, że należy dążyć do denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego

oraz stworzenia trwałego pokoju w Azji Północno-wschodniej. Prezydent Moon podziękował za wsparcie Deklaracji z Panmunjom. Natomiast premier Abe podkreślił iż sankcje powinny być utrzymane, dopóki denuklearyzacja KRLD zostanie zakończona. Tokio wyraziło również gotowość do normalizacji relacji z Pjongjangiem. Chiny z kolei poparły dążenia obu Korei do zawarcia traktatu pokojowego, formalnie kończącego wojnę koreańską. W kwestiach gospodarczych wszystkie strony wyraziły zainteresowanie zwiększeniem współpracy. Ma temu służyć wypracowanie trójstronnej umowy o wolnym handlu. W trakcie szczytu zorganizowano także spotkanie biznesowe, w którym uczestniczyli przedsiębiorcy i organizacje handlowe ze wszystkich trzech państw.

17 maja: organizacje rządowe „sponsorowały” wycieczki parlamentarzystów. Śledztwo dziennikarskie ujawniło, że prawie dwustu posłów korzystało z funduszy różnych organizacji rządowych, aby opłacić prywatne wyjazdy zagraniczne. Według Państwowej Komisji Wyborczej sponsorowane wycieczki powinny zostać uznane za formę przekupstwa i nielegalnego finansowania politycznego. Wśród polityków podejrzewanych o korzystanie z takich usług znaleźli się zarówno posłowie partii rządzącej, jak i opozycyjnych. Sprawa stała się głośna, gdy opozycyjna Partia Wolność Korei (LKP) oskarżyła byłego szefa Służby Nadzoru Finansowego Kim Ki-sika o odbywanie podróży sponsorowanych przez państwowe instytucje. Do 17 maja zostało zebranych ponad 260 tysięcy podpisów pod obywatelską petycją wzywającą rząd do wszczęcia śledztwa, które ma zbadać którzy politycy dopuścili się złamania prawa.

17 maja: rząd planuje utworzyć instytut badawczy w sprawie „kobiet-pocieszycielek”. Ministerstwo Równości Płci i Rodziny ogłosiło, że w sierpniu ma zostać otwarty pierwszy instytut poświęcony kobietom, które były wykorzystywane jako niewolnice seksualne przez japońską armię imperialną. Instytut będzie odpowiedzialny za archiwizowanie badań naukowych poświęconych temu zjawisku oraz zbieranie informacji dotyczących poszczególnych przypadków „kobiet-pocieszycielek”. Ponadto rząd planuje utworzyć fundację zajmującą się wypłacaniem odszkodowań dla ofiar. Instytucja ta miałaby działać niezależnie od Fundacji Pojednania i Uzdrawienia, która powstała z japońskich środków w 2015 roku. Fundacja ta obecnie nie funkcjonuje po odejściu zarządu i rezygnacji rządu południowokoreańskiego z korzystania z japońskich funduszy.

19 maja: nowy szef misji dyplomatycznej w Seulu został wybrany przez Donalda Trumpa. Amerykański prezydent wybrał Harry'ego Harrisa, obecnego dowódcę jednostki wojskowej U.S. Pacific Command, aby objął funkcję ambasadora w Seulu. Od momentu wyboru Donalda Trumpa na prezydenta w Korei Południowej nikt nie przewodniczył amerykańskiej misji dyplomatycznej. Początkowo stanowisko to miał objąć Victor Cha, członek Rady Bezpieczeństwa

Narodowego za czasów administracji George'a W. Busha, który sprzeciwiał się użyciu siły wojskowej wobec Pjongjangu w ubiegłym roku. Harry Harris w kwestiach polityki zagranicznej uznawany jest za jednego z „jastrzębi”. Jego kandydatura została poparta przez sekretarza stanu Mika Pompeo.

24 maja: Korea Południowa wesprze rozwój państw afrykańskich. W Busan odbył się coroczny szczyt Afrykańskiego Banku Rozwoju. Przy okazji tego wydarzenia zorganizowano posiedzenie Koreańsko-Afrykańskiej Współpracy Gospodarczej (KOAFEC), które zakończyło się podpisaniem wspólnej deklaracji. Strona południowokoreańska zadeklarowała zapewnienie finansowego wsparcia w kwocie 5 miliardów USD w latach 2019-2021. Środki te mają zostać przeznaczone na pobudzenie industrializacji oraz realizację inwestycji w takich sektorach jak infrastruktura, zasoby ludzkie czy ochrona środowiska. We wspólnej deklaracji znalazł się również zapis popierający postanowienia tegorocznego szczytu międzykoreańskiego.

28 maja: specjalny zespół rządowo-obywatelski został powołany w celu promowania relacji z Japonią. Zespół ten ma zająć się przede wszystkim promowaniem kulturalnych i społecznych więzi pomimo sporów o kwestie historyczne. Ruch ten odzwierciedla starania Seulu, które zmierzają do rozszerzenia współpracy z Tokio. Podczas ceremonii powołania zespołu minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha zapewniła, że rząd zamierza kontynuować dwutorowe podejście w stosunkach dwustronnych, rozdzielając spory historyczne od innych kwestii. Zdaniem ministerstwa promocja kulturalnej i społecznej wymiany na ożywi relacje z Japonią, które w ostatnich latach były „bardzo stagnacyjne”. W tym roku przypada 20. rocznica deklaracji prezydenta Kim Dae-junga i premiera Keizo Obuchiego w sprawie budowy nowego, nastawionego na przyszłość partnerstwa.

29 maja: udział niezależnego doradcy w śledztwie w sprawie fałszowania opinii został zatwierdzony przez Radę Ministrów. Rada Ministrów, której przewodniczył prezydent Moon Jae-in zatwierdziła projekt uchwały Zgromadzenia Narodowego dotyczący wszczęcia śledztwa w sprawie fałszowania opinii w Internecie przez blogera o pseudonimie Druking. Bloger miał się rzekomo kontaktować z głównymi doradcami prezydenta, Kim Kyung-soo oraz Song In-bae, którzy należą do rządzącej Demokratycznej Partii Korei (DPK). Zgodnie z południowokoreańskim prawem, powołanie niezależnego doradcy musiało zostać zatwierdzone przez prezydenta, a następnie partie opozycyjne w przeciągu niecałego tygodnia muszą wskazać dwóch kandydatów, z których jeden dołączy do komisji badającej udział polityków w procederze fałszowania opinii.

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1-4 maja: polscy producenci żywności byli obecni na **Seoul Food Expo**. Wizyta polskich producentów i eksporterów żywności na jednych z największych azjatyckich targach tego typu została zorganizowana przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Podczas targów polscy przedsiębiorcy spotkali się z ambasadorem Piotrem Ostaszewskim.

2 maja: **współpraca handlowa została omówiona przez Koreę Południową i Czechy**. Ambasador Republiki Korei w Czechach Mun Sung-hyun spotkał się z wiceministrem przemysłu i handlu Vladimirem Bartlem. Obie strony wymieniły opinie na temat środków ochrony w wolnym handlu dwustronnym. Rozmawiano także na temat zbalansowanego rozwoju wymiany handlowej pomiędzy obydwojma państwami.

9 maja: w Seulu obchodzono **55. rocznicę nawiązania relacji dyplomatycznych z Unią Europejską**. W południowokoreańskiej stolicy zorganizowano „Dzień Europy”. To coroczne wydarzenie w tym roku przypadło na 55. Rocznicę nawiązania relacji dyplomatycznych między Unią Europejską i Koreą Południową. W tym roku zorganizowano „Dzień Europy” pod hasłem łączność, które odnosi się zarówno do powiązań transportowych, jak i sieci cyfrowych i energetycznych, które łączą nowoczesne gospodarki państw UE i Korei. To samo hasło ma towarzyszyć szczytowi Asian Europe Meeting (ASEM) w Brukseli w październiku. Ambasador UE w Korei Michael Reiterer podczas „Dnia Europy” wskazywał na możliwości dalszej współpracy na różnych poziomach budowania łączności. W przygotowaniach przyjęcia z okazji „Dnia Europy” udział wzięła słowacka ambasada w Seulu. Natomiast na Uniwersytecie Hankuk ogłoszono maj „miesiącem bułgarskich studiów” ze względu na prezydenturę tego państwa w Radzie Unii Europejskiej. W ceremonii otwarcia uczestniczył ambasador Bułgarii Petar Andonow.

11 maja: **południowokoreański ambasador został uhonorowany Orderem Starej Płaniny**. Najwyższe bułgarskie odznaczenie państwowe zostało wręczone ambasadorowi Shin Boo-namowi za jego wkład w rozwój relacji między obydwojma państwami. Ambasador otrzymał order z rąk prezydenta Rumena Radewa. Ceremonia wręczenia odznaczenia była zarazem wydarzeniem kończącym misję dyplomatyczną Shina w Sofii. Prezydent Radew podkreślił, że ambasador Shin zdołał rozwinąć niezwykle aktywną współpracę między Bułgarią i Koreą we wszystkich obszarach wspólnego zainteresowania.

14-16 maja: **południowokoreańskie firmy medyczne poszukiwały możliwości wejścia na środkowoeuropejski rynek**. W ramach projektu „2018 Medical Korea

Project”, sponsorowanego przez południowokoreańskie Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej delegacja składająca się z przedstawicieli 12 firm produkujących sprzęt medyczny oraz leki odwiedziła Budapeszt. W stolicy Węgier zorganizowano konferencję medyczną, a także konsultacje biznesowe, w których uczestniczyli przedstawiciele południowokoreańskiego i europejskiego przemysłu medycznego.

17 maja: ambasador Czech spotkał się z południowokoreańską młodzieżą. Ambasador Czech Tomáš Husak wygłosił wykład w jednym z południowokoreańskich liceów w ramach projektu „Unia Europejska idzie do szkoły”. Ambasador Husak opowiedział nie tylko o Unii Europejskiej, ale także zapoznał młodzież z kwestiami dotyczącymi dwustronnych relacji czesko-koreańskich. Była to także okazja, aby zapoznać uczniów z kulturą i historią Czech.

18 maja: ambasador Korei został zaproszony przez czeskie Ministerstwo ds. Rozwoju Regionalnego. Ambasador Mun Sung-hyun spotkał się z minister ds. rozwoju regionalnego Klárou Dostálovą. Obie strony omówiły zagadnienia związane ze współpracą dwustronną na płaszczyźnie turystyki i infrastruktury. Dyskutowano także na temat możliwości realizowania przez południowokoreańskie firmy zamówień publicznych w Czechach.

18-20 maja: delegacja władz miasta Kazanlyk została zaproszona przez Seul. Przedstawiciele bułgarskiego miasta Kazanlyk, w tym zastępca burmistrza Daniela Koeva zostali zaproszeni przez władze lokalne dzielnicy Jungnag w Seulu. Delegacja uczestniczyła w Festiwalu Róż współorganizowanym przez bułgarską ambasadę i Jungnang. Podczas wydarzenia promowane były tradycyjne bułgarskie produkty wytwarzane z oleju różanego. Była to czwarta odsłona festiwalu organizowanego przez bułgarską ambasadę.

20 maja: Polska była promowana podczas trzynastej edycji festiwalu kultur świata w Busan. Polska ambasada w Seulu po raz pierwszy uczestniczyła w jednym z ważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych w południowokoreańskim mieście Busan. Na polskim stoisku dostępne były materiały promocyjne w języku koreańskim, w tym broszury dotyczące atrakcji turystycznych, kuchni oraz znanych Polaków. Biuro Turystyki Warszawy przygotowało na festiwal również pocztówki oraz mapy. Ambasada zorganizowała również konkurs wiedzy na temat Polski. Ambasady Bułgarii i Słowacji również promowały swoje kraje podczas wydarzenia.

22 maja: Korea Południowa wyraziła zainteresowanie współpracą z Czechami w przemyśle chemicznym. Ambasador Mun Sung-hyun spotkał się z zarządem Instytutu Chemii Organicznej w Pradze. Obie strony dyskutowały na temat współpracy na płaszczyźnie badań naukowych oraz komercjalizacji w przemyśle chemicznym.

22 maja: nowa umowa o partnerstwie została podpisana między portami lotniczymi Praga i Seul-Inczon. Nowe memorandum jest zgodne z umową podpisaną w 2013 roku, określając poszczególne obszary, w których ma się odbywać wymiana informacji i doświadczeń. Współpraca ma się skupić przede wszystkim w obszarze bezpieczeństwa, poprawy komfortu pasażerów oraz zrównoważonego rozwoju portów lotniczych. Specjaliści z obu lotnisk mają także współpracować w zakresie digitalizacji i nowych technologii, takich jak biometria i robotyka. Ponadto obie strony zgodziły się organizować regularne spotkania przedstawicieli, które będą służyły wymianie doświadczeń. Południowokoreańska delegacja, na czele której stanął prezes portu lotniczego Seul-Inchon Chung Il-young spotkała się również z ambasadorem Republiki Korei w Czechach Mun Sung-hyunem, aby wymienić opinię na temat współpracy między obydwojoma państwami na płaszczyźnie lotnictwa.

23 maja: delegacja południowokoreańskiego Ministerstwa Środowiska została zaproszona przez Serbię. W trakcie wizyty delegacji Izba Handlowa Zielonej Serbii oraz Koreańska Agencja Handlu i Inwestycji (KOTRA) zorganizowały konferencję poświęconą współpracy i projektom w dziedzinie ochrony środowiska. Wydarzenie zostało otwarte przez ministra ochrony środowiska Serbii Gorana Trivana oraz ambasadora Republiki Korei Yoo Dae-jonga. Minister Trivan oświadczył, że po tym jak zakończono ocenę aktualnej sytuacji środowiskowej w serbskich gminach, ministerstwo koncentruje się na poszukiwaniu partnerów do rozwiązywania konkretnych problemów. Rozwinięte kraje takiej jak Korea Południowa postrzegane są jako atrakcyjni inwestorzy w projekty w dziedzinie ekologii. Strona koreańska wyraziła natomiast duże zainteresowanie inwestycjami w Serbii w „zielone” projekty inwestycyjne. Przy okazji konferencji zorganizowano również spotkania biznesowe z regionalnymi firmami zajmującymi się środowiskiem.

24 maja: Serbia i Korea Południowa wyraziły zainteresowanie rozwojem współpracy w dziedzinie prawa konkurencji. Ambasador Yoo Dae-jong spotkał się z przewodniczącym serbskiej Komisji Ochrony Konkurencji Miloje Obradovicem, aby omówić możliwości rozwoju współpracy. Przewodniczący Komisji zauważył, że dotychczasowa współpraca na tym polu już przyczyniła się do znacznego rozwoju serbskiego prawa konkurencji, które chroni przedsiębiorców. Strona serbska wyraziła zainteresowanie kontynuowaniem współpracy, m.in. przy organizacji konferencji „Dzień Konkurencji”.

24 maja: pierwsza fabryka koreańskiej firmy Kamtec została otwarta w Rumunii. Południowokoreańska firma zajmująca się produkcją części samochodowych otworzyła fabrykę niedaleko miasta Ploeszti w południowej Rumunii. Przedstawiciele firmy uzasadnili wybór tego europejskiego państwa ze

względu na położenie geograficzne oraz konkurencyjność siły roboczej. W ceremonii otwarcia uczestniczyli przedstawiciele lokalnych władz, ambasador Kim Eun-joong oraz członkowie zarządu koreańskiej spółki Seohan Group, której częścią jest Kamtec. Według ambasadora Kima działalność produkcyjna południowokoreańskiej firmy w Rumunii przyczyni się do wzmocnienia relacji gospodarczych pomiędzy obydwojma państwami.

29 maja: spotkanie biznesowe z koreańskimi firmami zostało zorganizowane w Warszawie. Koreańskie centrum biznesowe KOTRA oraz Sekcja Handlowa Ambasady Republiki Korei w Polsce zorganizowały spotkanie biznesowe typu B2B z południowokoreańskimi firmami z różnych branży. Spotkania miały charakter indywidualny, a ich celem było nawiązanie bezpośredniej współpracy między polskimi i koreańskimi przedsiębiorstwami.

29 maja: listy uwierzytelniające ambasadora Republiki Korei zostały wręczone prezydentowi Bułgarii. Ambasador Jeong Jin-kyu spotkał się z prezydentem Bułgarii Rumenem Radewem, aby wręczyć listy uwierzytelniające. Obie strony omówiły także stan obecnych relacji koreańsko-bułgarskich. Prezydent Radew przedstawił plan rozwoju współpracy, który zakłada m.in.: spotkania wysokiego szczebla. Dzień wcześniej ambasador Jeong spotkał się także z wiceministrem spraw zagranicznych Georgiem Georgiewem, z którym dyskutował na temat możliwości rozwoju współpracy dwustronnej.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

1 maja: głośniki w pobliżu granicy z Koreą Północną zostały zdemontowane. Ministerstwo Obrony Narodowej zakończyło demontaż głośników, które nadawały treści propagandowe. Krok ten został podjęty zgodnie z postanowieniami Deklaracji Panmundżom, w której obie Koree zgodziły się wyeliminować wszelkie działania uważane za wrogie. Głośniki pierwszy raz zostały usunięte w 2004 roku w czasie administracji prezydenta Roh Moo-hyuna. Antypółnocnokoreańskie audycje na granicy wznowiono w 2015 roku, co sprowokowało Pjongjang do wystrzelenia pocisków artyleryjskich w kierunku południowokoreańskich obiektów nadawczych. Zarówno Korea Południowa, jak i Północna wstrzymała nadawanie propagandowych audycji tuż przed szczytem międzykoreańskim. Ministerstwo Obrony podkreśliło, że demontaż głośników ma na celu przekształcenie strefy zdemilitaryzowanej „w prawdziwą strefę pokoju”. Natomiast niektóre organizacje obywatelskie pomimo apelu Ministerstwa ds. Zjednoczenia nie zamierzają

zaprześcić przesyłania przez granicę za pomocą balonów ulotek antypółnocnokoreańskich.

2 maja: północnokoreańskie media zaatakowały lidera południowokoreańskiej opozycji. W oficjalnej gazecie Partii Pracy Korei Rodong Sinmun ukazał się artykuł, w którym Hong Joon-pyo został nazwany „zepsutym kawałkiem źle funkcjonującego ciała”. Hong oraz jego Partia Wolność Korei w Korei Północnej utożsamiana jest z rządami administracji Park Geun-hye oraz Lee Myung-baka, kiedy doszło do znacznego pogorszenia relacji na linii Seul-Pjongjang. Północnokoreańska prasa skrytykowała kampanię przewodniczącego Partii Wolność Korei przeciwko prezydentowi Moon Jae-inowi. Hong został także oskarżony przez Rodong Sinmun o umniejszanie znaczenia szczytu międzykoreańskiego, który lider opozycji nazwał „fałszywym pokazem pokoju”.

2 maja: Deklaracja Panmundżom została poparta przez Chiny. Chiński minister spraw zagranicznych Wang Yi odwiedził Pjongjang, aby spotkać się z Kim Jong-unem. Podczas spotkania północnokoreański lider miał zapewnić stronę chińską o gotowości do podjęcia kroków zmierzających w kierunku denuklearyzacji. Według chińskiego MSZ Korea Północna poszukuje pokojowego rozwiązania problemów na Półwyspie Koreańskim. Strona chińska zapewniła, że popiera postanowienia zawarte w trakcie szczytu międzykoreańskiego, w tym działania zmierzające do podpisania traktatu pokojowego, który formalnie zakończy wojnę koreańską.

3 maja: w Błękitnym Domu powołano specjalny komitet ds. implementacji postanowień szczytu międzykoreańskiego. W skład komitetu weszli wysocy rangą urzędnicy odpowiednich ministerstw oraz agencji rządowych, którzy będą pracować nad wdrożeniem postanowień Deklaracji Panmundżom. Przewodniczącym komitetu został Im Jong-seok, szef sztabu prezydenta, który wcześniej kierował przygotowaniem do szczytu międzykoreańskiego. Komisja ma działać także jako mediator pomiędzy organami rządowymi w kwestiach współpracy z Koreą Północną. Na pierwszym spotkaniu dokonano przeglądu propozycji ministerstw spraw zagranicznych i ds. zjednoczenia przed nadchodzącym szczytem na linii Pjongjang-Waszyngton. Jednym z tematów wykluczonych z obrad komisji była współpraca gospodarcza. Zdaniem przewodniczącego, dyskusowanie na ten temat byłoby przedwczesne, gdyż najpierw trzeba osiągnąć międzynarodowy konsensus w sprawie sankcji wobec Pjongjangu.

5 maja: graniczne wyspy zostały odwiedzone przez południowokoreańskich ministrów. Ministrowie obrony Song Young-moo, spraw zagranicznych Kang Kyung-wha, ds. zjednoczenia Cho Myoung-gyon oraz oceanów i rybołówstwa Kim Young-choon odwiedzili wyspy Yeonpyeong oraz Baengyeong w pobliżu międzykoreańskiej granicy morskiej. Był to pierwszy krok podjęty przez rząd w

stronę stworzenia morskiej strefy pokoju, która ma zapewniać bezpieczny połów koreańskim rybakom. Podczas wizyty prowadzone były konsultacje społeczne z mieszkańcami wysp. Wody w pobliżu wysp są częścią sporu terytorialnego z Pjongjangiem, który nie zgadzał się z ustaloną w 1953 roku przez Dowództwo ONZ linią granicy morskiej. W tym regionie doszło do zbrojnych starć morskich w 1999, 2002, 2009 i 2010 roku.

7-8 maja: Xi Jinping i Kim Jong-un spotkali się w Dalian. Kim Jong-un odwiedził chińskie miasto Dalian, aby osobiście poinformować przewodniczącego Xi o rozwoju sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Północnokoreańskiemu przywódcy towarzyszyła jego siostra Kim Yo-jong, która umacnia swoją pozycję wśród elit KRLD. Kim Jong-un zapewnił stronę chińską, że jest gotowy zrezygnować z broni nuklearnej, jeśli „odpowiednie państwa położą kres wrogości” wobec KRLD, odnosząc się przede wszystkim do Stanów Zjednoczonych. Przewodniczący Xi wyraził zadowolenie z pozytywnego rozwoju relacji chińsko-północnokoreańskich oraz międzykoreańskich. Błękitny Dom potwierdził, że w przeciwieństwie do spotkania Xi Jinpinga i Kim Jong-una w marcu, tym razem został poinformowany o wizycie północnokoreańskiego przywódcy w Chinach.

9 maja: agenda szczytu Trump-Kim została omówiona między Seulem i Waszyngtonem. Południowokoreański wysłannik ds. nuklearnych Lee Do-hoon odwiedził Waszyngton, aby omówić szczegóły nadchodzącego spotkania Donalda Trumpa i Kim Jong-una. Lee spotkał się z asystentką sekretarza stanu ds. Azji Wschodniej i Pacyfiku Susan Thornton oraz dyrektorem ds. azjatyckich w Radzie Bezpieczeństwa Narodowego Matthew Pottingerem. Strona południowokoreańska wyraziła zainteresowanie implementacją postanowień Deklaracji Panmunjom we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi. Wśród postanowień kwietniowego szczytu międzykoreańskiego znalazło się wypracowanie traktatu pokojowego, który formalnie zakończyłby wojnę koreańską oraz denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego. Obie strony omówiły także drugie spotkanie Kim Jong-una z przewodniczącym Xi Jinpingiem oraz potencjalny wpływ poprawy relacji chińsko-północnokoreańskich na nadchodzący szczyt. Ustalono także, że przed spotkaniem przywódców Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej dojdzie do spotkania południowokoreańskiej minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha z nowym sekretarzem stanu Mikiem Pompeo.

11 maja: południowokoreańskie prowincje wyraziły zainteresowanie współpracą regionalną z Koreą Północną. Władze lokalne miasta Suwon w prowincji Gyeonggi oświadczyły, że poszukują możliwości nawiązania współpracy z północnokoreańskim miastem Kaesong, w którym znajduje się specjalny obszar przemysłowy zamknięty w 2013 roku. Władze lokalne obu miast wyraziły zainteresowanie nawiązaniem wymiany kulturowej i sportowej. W Suwon już w

2016 roku powstał specjalny komitet, który miał na celu promocję współpracy międzykoreańskiej. Według burmistrza miasta współpraca między Koreami na poziomie władz lokalnych przyczyni się do rozwoju regionalnego.

14 maja: czy Kim Jong-un planuje utworzenie nowych specjalnych obszarów przemysłowych? Północnokoreański dyplomata Thae Yong-ho, który w 2016 roku zbiegł do Korei Południowej, wyjawiał, że Kim Jong-un wydał rozkaz budowy 14 obszarów przemysłowych jak Kaesong. Według Thae pomimo początkowych obaw przed otwarciem na południowokoreańskie firmy, Kaesong stało się „modelowym miastem”: bogatym i dokładnie kontrolowanym. Utworzony w 2014 roku za sprawą „słonecznej polityki” prezydenta Kim Dae-junga obszar przemysłowy Kaesong obecnie pozostaje zamknięty od 2013 roku. Były północnokoreański dyplomata wypowiedział się również w kwestii denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Według Thae Pjongjang inaczej rozumie to pojęcie niż reszta świata: jako zredukowanie skali programu zbrojeniowego, a nie całkowite, weryfikowalne i nieodwracalne rozbrojenie. Thae Yong-ho to najwyższy rangą urzędnik, który do tej pory zbiegł do Seulu.

16 maja: międzykoreańskie spotkanie wysokiego szczebla zostało odwołane przez Pjongjang. KRLD odwołała zaplanowane rozmowy wysokiego szczebla, które miały dotyczyć implementacji postanowień Deklaracji z Panmundżom. Jako powód Pjongjang podał wspólne manewry amerykańsko-południowokoreańskie Max Thunder. Przewodniczący Komitetu ds. Pokojowego Zjednoczenia Ri Sun-kwon skrytykował Seul za rozpoczęcie ćwiczeń wojskowych w momencie, gdy Pjongjang jest otwarty na rozmowy pokojowe. Manewry Max Thunder spotkały się także z ostrą krytyką w północnokoreańskiej prasie. W odpowiedzi Waszyngton oświadczył, że nie zamierza w żaden sposób zmniejszyć skali wspólnych manewrów wojskowych z Seulem.

17 maja: współpraca między koreańskimi stolicami znalazła się wśród obietnic wyborczych obecnego burmistrza Seulu. Park Won-soon, który ubiega się o reelekcje na stanowisko burmistrza Seulu ogłosił, że jest gotowy odwiedzić Pjongjang, aby rozpocząć współpracę międzyregionalną. Park podkreślił rolę jaką odgrywały władze lokalne oraz organizacje obywatelskie na drodze do zjednoczenia Niemiec. Burmistrz wyraził również poparcie dla projektu budowy kolei transazjatyckiej, która przebiegałaby poprzez stolice obu Korei.

18 maja: Seul poszukuje możliwości otwarcia tras lotniczych przez północnokoreańską przestrzeń powietrzną. Ministerstwo Ziemi, Infrastruktury i Transportu oświadczyło, że przygląda się możliwościom współpracy z Koreą Północną na płaszczyźnie lotnictwa. Otwarcie tras lotniczych w północnokoreańskiej przestrzeni powietrznej pozwoliłoby na skrócenie czasu przelotu samolotów pasażerskich między lotniskami w Korei Południowej oraz w

Rosji, Europie i Ameryce Północnej. Propozycja południowokoreańskiego ministerstwa ma współgrać ze złożonym przez Koreę Północną w trakcie szczytu międzykoreańskiego wniosku do międzynarodowej organizacji lotniczej o utworzenie trasy lotniczej przebiegającej przez obie Koree. Aby w pełni wdrożyć nowe trasy lotnicze na początkumuszają zostać zniesione sankcje Organizacji Narodów Zjednoczone, które od 2016 roku ograniczają przepływ statków i lotów przez Koreę Północną.

22 maja: amerykańsko-północnokoreański szczyt w Singapurze był tematem spotkania prezydentów Trumpa i Moona. Prezydent Moon Jae-in odwiedził Waszyngton, aby wymienić opinię z Donaldem Trumpem na temat dialogu z Koreą Północną. Przed oficjalnym spotkaniem, obaj prezydenci rozmawiali bez udziału swoich doradców. Początkowo agenda szczytu zakładała wymianę poglądów na temat denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego, jednak wroga retoryka KRLD wobec wspólnych amerykańsko-południowokoreańskich manewrów wojskowych sprawiła, że spotkanie na linii Pjongjang-Waszyngton stało się pod znakiem zapytania. Prezydent Moon Jae-in podjął więc wszelkie starania, aby przekonać swojego amerykańskiego sojusznika o konieczności rozpoczęcia bezpośrednich rozmów między przywódcami KRLD i Stanów Zjednoczonych. Moon Jae-in podkreślił fakt, że toczące się obecnie negocjacje z Koreą Północną są inne niż w przeszłości, gdyż jest w nie bezpośrednio zaangażowany przywódca KRLD, który w zamian za gwarancje bezpieczeństwa i rozwoju gospodarczego gotowy jest przystąpić do denuklearyzacji kraju. W odpowiedzi Donald Trump wyraził sceptycyzm, co do prawdziwych intencji Kim.

23 maja: wspólne amerykańsko-południowokoreańskie manewry lotnicze zostały skrytykowane przez KRLD. Północnokoreańskie media nazwały wspólne ćwiczenia lotnicze przeprowadzone przez Seul i Waszyngton „pochopnym aktem prowokacji militarnej”. Ponadto północnokoreańska gazeta Rodong Sinmun potępiła ceremonię wodowania statku desantowego Marado. Organizacja tego wydarzenia według Pjongjangu był „posunięciem przeciwko historycznej Deklaracji Panmindzom”.

24 maja: poligon Punggye-ri został zdemontowany. Korea Północna zmanifestowała gotowość denuklearyzacji niszcząc jedyne znane miejsce prób jądrowych. Wysadzanie tuneli testowych w Punggye-ri było obserwowane przez zaproszonych dziennikarzy ze Stanów Zjednoczonych, Korei Południowej, Chin, Rosji i Wielkiej Brytanii. W tej kwestii nie obyło się bez kontrowersji, gdy Korea Północna odrzuciła listę południowokoreańskich dziennikarzy. 22 maja na pokład samolotu z Pekinu do KRLD wpuszczeni zostali jedynie przedstawiciele prasy pozostałych państw. Wjazd wybranych przez Seul reporterów został ostatecznie zaakceptowany 23 maja poprzez niedawno otwarty kanał komunikacyjny w

Panmundżom. Rząd południowokoreański poparł północnokoreańską decyzję o demontażu poligonu oraz wyraził nadzieję na dalsze postępy w kierunku denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego.

24 maja: specjalne posiedzenie rady bezpieczeństwa zostało zwołane po odwołaniu szczytu Kim - Trump. Prezydent Moon Jae-in zwołał posiedzenie rady bezpieczeństwa, aby omówić decyzję Donalda Trumpa o odwołaniu spotkania z Kim Jong-unem. Czołowi doradcy prezydenta w sprawach bezpieczeństwa, obrony i zjednoczenia dyskutowali na temat przyczyn decyzji prezydenta Trumpa i możliwości załagodzenia sporu na linii Pjongjang-Waszyngton.

26 maja: w Panmundżom odbył się drugi szczyt międzykoreański. W północnokoreańskiej części wioski granicznej Panmundżom doszło do niespodziewanego spotkania Kim Jong-una i Moon Jae-ina. Przywódcy obu Korei spotkali się, aby omówić singapurski szczyt Trump-Kim, który kilka dni wcześniej został odwołany przez amerykańskiego prezydenta. Poruszono również temat realizacji postanowień Deklaracji z Panmundżom. Na początku czerwca ma zostać wznowiony międzykoreański dialog wysokiego szczebla, dotyczący pokoju oraz kwestii humanitarnych, takich jak spotkania rozdzielonych rodzin. Obie strony zgodziły się, że bezpośrednie rozmowy między Kimem i Trumpem są niezbędne, aby rozwiązać szereg problemów na Półwyspie Koreańskim. Po zakończeniu szczytu prezydent Moon oświadczył, że Pjongjang nadal jest gotowy podjąć kroki niezbędne do denuklearyzacji, ale w zamian oczekuje gwarancji bezpieczeństwa ze strony Stanów Zjednoczonych. Południowokoreański prezydent zaapelował do obu stron o wznowienie przygotowań do szczytu.

28 maja: amerykańscy negocjatorzy odwiedzili Koreę Północną. Amerykańska delegacja, której przewodniczyli negocjator ds. denuklearyzacji Sung Kim, specjalistka ds. Korei w Radzie Bezpieczeństwa Narodowego Allison Hooker oraz asystent sekretarza obrony Randall Schriver odwiedziła północnokoreańską część Panmundżom, aby wznowić przygotowania do singapurskiego szczytu Kim-Trump. Błękitny Dom wyraził poparcie dla kontynuowania dialogu w sprawie spotkania przywódców KRLD i Stanów Zjednoczonych.

30 maja: północnokoreańska delegacja wyruszyła do Nowego Jorku. Północnokoreańska delegacja, której przewodniczył wiceprzewodniczący Komitetu Centralnego Kim Yong-chol wyruszyła z Pekinu do Nowego Jorku na spotkanie z sekretarzem stanu Mikiem Pompeo. Przewiduje się, że podczas spotkania obu stron ma zapaść ostateczna decyzja w sprawie organizacji szczytu 12 czerwca w Singapurze.

KOMENTARZ

- 1. Czy Seul zmierza do poprawy relacji z Tokio?** 31 maja władze miasta Busan zdecydowały o przeniesieniu pomnika upamiętniającego koreańskich przymusowych robotników sprzed japońskiego konsulatu generalnego. Pomnik został zainstalowany na początku miesiąca przez grupę aktywistów. Demontaż pomnika był ochroniany przez policję przed protestującymi Koreańczykami. Uznano, że lokalizacja pomnika mogłaby zaburzyć bezpieczeństwo i funkcjonowanie konsulatu. Ta decyzja samorządu w Busan odzwierciedla politykę centralną. Zarówno Seul, jak i Tokio dążą do poprawy dwustronnych relacji niezależnie od sporów historycznych. Rząd Moon Jae-ina, który wykazuje tendencje populistyczne, nie zdecyduje się na znaczące kroki w relacjach z Japonią bez wsparcia społeczeństwa. W tym celu w maju powołano specjalny zespół rządowo-obywatelski, który ma promować kulturalne i społeczne więzi. Seul wyraził również zainteresowanie wzmocnieniem relacji gospodarczych z Japonią i Chinami w trakcie trójstronnego szczytu w Tokio, podczas spotkania spory historyczne zostały pominięte. Również dążenie do denuklearyzacji Korei Północnej może przyczynić się do zbliżenia między Seulem i Tokio.
- 2. Korea Południowa i Republika Czeska wyraziły zainteresowanie zwiększeniem współpracy w różnych obszarach.** W ostatnich miesiącach doszło do intensyfikacji współpracy koreańsko-czeskiej. W kwietniu sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej Milošlav Stasek odwiedził Seul, gdzie spotkał się z południowokoreańskim odpowiednikiem wiceministrem Cho Hyunem. Omówiono wtedy możliwości rozwoju strategicznego partnerstwa pomiędzy obydwojma państwami. W maju dużą aktywnością wykazał się południowokoreański ambasador w Pradze Mun Sung-hyun, który spotkał się kolejno z wiceministrem przemysłu i handlu, ministrem ds. rozwoju regionalnego, a także zarządem Instytutu Chemii Organicznej. Rozwija się także współpraca między obydwojma państwami w sektorze transportu. W tym miesiącu podpisano nową umowę o partnerstwie między portami lotniczymi Praga i Seul-Inczon. Na mocy tej umowy ma zostać zwiększony nie tylko komfort pasażerów, ale także modernizacja portów lotniczych w zgodzie ze strategią zrównoważonego rozwoju. Regularne spotkania przedstawicieli obu portów lotniczych mają służyć wymianie doświadczeń i informacji.
- 3. Prezydent Moon Jae-in przyjął rolę mediatora między KRLD i Stanami Zjednoczonymi.** Maj rozpoczął się od pozytywnych gestów w relacjach między obiema Koreami. Nic nie zapowiadało nagłej zmiany retoryki KRLD w połowie miesiąca. Punktem zapalnym okazały się wspólne manewry wojskowe Max

Thunder, przeprowadzane przez amerykańskich i południowokoreańskich żołnierzy. Korea Północna zaatakowała Seul i Waszyngton, postrzegając ćwiczenia wojskowe jako sprzeczne z ideą pokoju na Półwyspie Koreańskim. Pjongjang zawiesił rozmowy wysokiego szczebla z Seulem oraz zagroził odwołaniem szczytu z Donaldem Trumpem. Jednak to amerykański prezydent zdecydował się zawiesić spotkanie z Kim Jond-unem. W odpowiedzi na list Donalda Trumpa Korea Północna wyraziła gotowość do dalszych przygotowań szczytu na linii Pjognjang – Waszyngton, czego manifestacją było zburzenie poligonu nuklearnego Punggye-ri. Gdy Donald Trump wydawał się być nadal nieprzekonany, Kim Jong-un zwrócił się o pomoc do prezydenta Moona, aby ten pomógł rozwiązać animozje między KRLD i Stanami Zjednoczonymi. Tym samym doszło do kolejnego szczytu międzykoreańskiego w Panmundżom. Prezydent Moon świetnie sprawdził się w roli mediatora, przekonując obie strony o konieczności prowadzenia bezpośredniego dialogu, który może zakończyć wrogie relacje między Waszyngtonem i Pjongjangiem. Jeszcze dwa miesiące temu, kiedy pojawiła się informacja o szczycie Trump – Kim, wydawało się, że istotną rolę w zażegnaniu kryzysu koreańskiego odegrają Pjongjang i Waszyngton. Jednak wydarzenia z tego miesiąca znacznie umocniły pozycję Korei Południowej. Prezydent Moon Jae-in udowodnił, że to on pełni rolę czynnika napędzającego deeskalację kryzysu koreańskiego. Z tego powodu pojawiły się spekulacje na temat uczestnictwa południowokoreańskiego prezydenta w szczycie Kim – Trump. Rzecznik Błękitnego Domu poinformował, że w czerwcu prezydent może polecieć do Singapuru, choć nic nie zostało jeszcze postanowione. Strona południowokoreańska w tej kwestii oczekuje na zaproszenie od Pjongjangu i Waszyngtonu. Jeśli prezydent Moon dołączyłby do Kim Jong-una i Donalda Trumpa w Singapurze byłby to wyraźny sygnał, że wszystkie strony są gotowe podpisać traktat pokojowy formalnie kończący wojnę koreańską.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

